

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА

ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА

НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

НА ТЕРИТОРИЯТА НА

ОБЩИНА ПРАВЕЦ

м. Декември, 2011г.

Съдържание:

I. АНОТАЦИЯ

- 1. Описание на проблема**
- 2. Причини за възникване на проблема**
- 3. Популация на безстопанствените кучета**

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

- 1. Цели**
- 2. Задачи**

III.МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

- 1. Метод**
- 2. Мерки**

IV.УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

- 1. Местна власт**
- 2. Ветеринарни власти**
- 3. Неправителствени организации за защита на животните**

V. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

- 1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на програмата**
- 2. Човешки ресурс**
- 3. Време за изпълнение**

VI.ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА – КРИТЕРИИ

- 1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките**
- 2. Количествени подобрения**
- 3. Критерии за следене на изпълнението на програмата**

VII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

- 1. Закон за защита на животните**
- 2. Закон за ветеринарномедицинската дейност**
- 3. Международна практика**
- 4. Становище на световната здравна организацията**
- 5. Европейската конвенция за защита на животните**

I. АНОТАЦИЯ

Успехът на програмите за намаляване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

За да се реши проблемът с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на Община Правец. Да се следват комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета; кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини. Изчислено е, че при правилно приложение на изброените мерки, в зависимост от числеността на популацията, кучетата се свеждат до минимум в период от 3 до 5 години.

Настоящата Програма се изготвя в изпълнение на Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност. Поради факта, че проблемът с безстопанствените кучета е сериозен проблем за обществото, с многостранни измерения (хуманномедицински, ветеринарномедицински, социално-битови, икономически и екологични) се наложи разработването и приемането на тази Програма.

Към настоящия момент, предприетите мерки не могат да доведат до очакваният от обществото резултат. Причините за това са много и разнообразни, като големият брой безстопанствени кучета, които са на улицата, непрекъснатия приток от изхвърлени кучета – домашни любимци, липсата на подробно разписани регламенти и санкции, които да гарантират коректно прилагане на законовите мерки и кратките срокове, определени в Закона за защита на животните.

Програмата е разработена в съответствие с изискванията на чл. 40 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ).

Съгласно § 17 от ПЗР на ЗИД на Закона за защита на животните, ОБН. - ДВ, БР. 92 ОТ 2011г., в срок до 31 декември 2015г. общинските съвети и кметовете на общини осигуряват настаняването на безстопанствените животни в приюти.

За изпълнението на това свое задължение Община Правец трябва да следи и прави анализ на популацията безстопанствени кучета и ако се налага да осигури приют /самостоятелно или съвместно със съседна община при поделени средства за изграждане и издръжка/, както и да осигури прилагането на добри практики при гледането на животните.

Ефективността на програмата за овладяване на популацията на безстопанствените кучета се състои в прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт (администрация и общински съвет), ветеринарните специалисти, природозащитни организации и граждани са обединени в една посока. Чрез прилагане на единен подход за работа във всички населени места в община Правец ще се постигнат добри резултати в разрешаването на проблема с безстопанствените животни.

1. Описание на проблема

Популацията от безстопанствени кучета води до :

❖ Здравни рискове за хората:

- Безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека и селскостопанските животни – бяс, тения и др.
- Безстопанствените кучета са основен фактор за разпространение на кърлежопреносими трансмисивни инфекции (марсилска треска, лаймска болест)

❖ Създаване на дискомфорт на населението:

- Много хора се страхуват от кучета
- През нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите
- Животните са една от причините за замърсяване на градската среда
- Тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните
- ❖ Тежко положение на безстопанствените кучета
  - Кучетата страдат от различни болести, глад и студ
  - Много от кучетата биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от гражданите
- ❖ Създаване на вероятност за възникване на пътно-транспортни произшествия

2. Причини за възникване на проблема

1. Липса на контрол върху популацията на кучета - домашни любимци - собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което, при възникнали трудности, го изоставя. Проблемите „с” и „на” безстопанствените кучета в последните години успяха да разделят на две общественото мнение в България. От една страна, пострадалите граждани изискват бързо и радикално решаване на проблема, от друга, любителите на кучета и природозащитните организации поставят въпроса за хуманно отношение към животните. Съществува необходимостта да се проучат и приложат научни мерки, които са доказали своята ефективност за справяне с проблема в редица страни и са утвърдени от Световната здравна организация.

2. Временно използване на кучетата за пазачи на строежи, вили и др., след което се изоставят.

3. Популация на безстопанствените кучета

Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно, средно от 4 до 8 кученца. От казаното става ясно, че само няколко изоставени кучета – домашни любимци са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства, докато достигне определен максимум в зависимост от капацитета на задържане на средата. Стопаните на кучета – домашни любимци не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от 8 малки, то отговорността по изхранването им, отглеждането и намирането на нов дом и стопанин е тяхна грижа и това не е малка задача. Така на „входа” на популацията от безстопанствени кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство.

Популацията се попълва и от изгубени или избягали кучета – домашни любимци.

Основна причина за увеличаващата се популация на безстопанствени кучета е:

- Липсата на контрол над кучетата – домашни любимци, по отношение на неконтролираното размножаване, както и размножаването на техните потомци, които вече са на улицата.
- Безотговорното отношение на хората към поколението на своето куче – домашен любимец,
- Допускане на неконтролно размножаване и изоставяне на кучетата – пазачи по строежите е предпоставка за увеличаване популацията на безстопанствени кучета.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели

- ❖ Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашните кучета, като се гарантира здравето на хората и безопасността на селищната среда.
- ❖ Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни болести по хората и животните, чиито преносител са кучетата.
- ❖ Възпитаване на чувство на отговорност у хората при отглеждането на кучета.

2. Задачи

- ❖ Овладяване броя на безстопанствените кучета
- ❖ По-строг контрол върху отглеждането на домашни любимци, тяхната регистрация и обезпаразитяване
- ❖ Повишаване на чистотата на градската среда
- ❖ Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл. 2 от ЗЗЖ

III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

1. Методология

- ❖ Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета.
- ❖ Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
- ❖ Регистрация на домашните кучета.
- ❖ Популяризиране на ползите от кастрация на домашни кучета.
- ❖ Контрол върху изискванията за отглеждане на домашните кучета.
- ❖ Кампании за подобряване на чистотата на селищната среда.

2. Мерки

- ❖ **Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за кратко наричани обработка) и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета.**
  - Обработката на безстопанствените кучета се извършва в приюти - амбулатории, стационарни или подвижни амбулатории, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.
  - Обработката на безстопанствените кучета се извършва за тригодишен период. Приоритетно се обработват женските кучета
- ❖ **Евтаназия на неизлечимо и доказано агресивни безстопанствени кучета.**
  - Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от ЗВМД и чл.45 ал.8 от ЗЗЖ.
  - Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек се подлагат на евтаназия съгласно чл.179, ал.3, т.4 от ЗВМД.

❖ **Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.**

- Регистрацията се извършва от всички амбулатории и приюти, които обработват безстопанствените кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:
  - Идентификационен номер;
  - Отличителни белези на животното-пол, цвят, възраст, големина;
  - Дата и място на залавяне;
  - Дата на обработката;
  - Дата на връщане.
- Всеки кмет или кметски наместник на съответното населено място изпраща данните до Кмета на гр.Правец за информация и обобщение.
- Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

❖ **Регистрация на домашните кучета**

- Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл.174 от ЗВМД.
- Дирекция „Специализирана Администрация” на община Правец поддържа регистър на домашните кучета.
- Таксата за домашни кучета се събира от Звено местни приходи на общинска администрация Правец.
- Съгласно чл. 175, ал. 2 от ЗВМД не се заплаща такса за:
  - Кучета на инвалиди;
  - Служебни кучета в организациите на бюджетна издръжка;
  - Кучета, използвани за опитни цели;
  - Кучета, използвани от Българския Червен Кръст;
  - Кучета, които са кастрирани;
  - Ловни кучета.
- Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-та година от неговото регистриране, съгласно чл.39 от ЗЗЖ..
- Организиран се кампании за обработване и регистрация, отглеждани на открито (дворни кучета в покрайнините на града, вилните зони,строежи, паркинги, предприятия и др.). В кампаниите участват общината и ОЗЖ..

❖ **Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.**

- Организиран се кампании за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийна кампания и др.
- Презентации на ЗЗЖ, организирани от специалист „Опазване на околната среда” на общинска администрация - Правец, със съдействието на ОЗЖ по квартали за собствениците на домашни кучета.
- Съвместна работа с ветеринарните лекари.

❖ **Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета**

- Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от Общината, РЗИ и съгласно глава бта от ЗЗЖ.

❖ **Кампании за подобряване на чистотата на градската среда**

- Определяне на алеи за кучета

- Защищаване на съществуващи детски площадки, детски градини, училища и др.

❖ Изготвяне и провеждане на образователни програми

- Програмите се изработват и провеждат съвместно от ОЗЖ, със съдействието на Регионалния инспекторат по образованието, екоklubовете към училищата, неправителствени организации и местните медии.

IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт

Общински съвет

- ❖ Приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и следи за изпълнението и, съгласно чл. 40, ал.1 от ЗЗЖ.
- ❖ Актуализира при необходимост Програмата за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Правец .

Общинска администрация

- ❖ Обработка сигнали и жалби, приемани по: телефон, писмено или по имейл
- ❖ Анонимни сигнали не се обработват
- ❖ При подаване на сигнал се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала, и телефон и/или адрес за обратна връзка

2. Ветеринарни власти

- ❖ Упражняват системен контрол по отношение на хуманното отношение към животните.

3. Неправителствени организации за защита на животните

- ❖ Съдействат при актуализацията на Наредбата за придобиване, притежаване и отглеждане на кучета на територията на община Правец.
- ❖ Участват със свои представители в координационния щаб.
- ❖ Осигуряват лица по контрола в приюта, ако има такъв, и стационарната амбулатория за обработка, относно хуманното отношение към животните и коректното попълване на базата-данни.
- ❖ Съдействат в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.
- ❖ Срокът за проверка на жалба за агресивни кучета е до 24 часа, а при сигнал незабавно.
- ❖ При спешни жалби на граждани за предотвратяване на жестокост към животните НПО получават съдействие от органите на МВР съгласно чл.58. ал.4 от ЗЗЖ.
- ❖ Съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.
- ❖ Осигуряват надзор на обработените кучета.
- ❖ Осигуряват по възможност финансова помощ.

- ❖ Инициират редовни проверки на дейностите в приютите, мобилни и стационарни амбулатории и на мероприятията по надзора върху обработените кучета съгласно чл.57. от ЗЗЖ.
- ❖ Участват в съвместни образователни кампании финансирани от общината.
- ❖ Мероприятия по популяризиране на Програмата и поощряване на идеята за защита на животните и природата, както и нейното популяризиране сред населението и ефективното повишаване културата на обществото в тази област чрез средствата за масово осведомяване, публични прояви и др.
- ❖ Мероприятия по образование на деца в хуманно отношение към животните, провеждане на екологично и природозащитно обучение и възпитание в сходната етика, организиране на школи, лекции, курсове и др.
- ❖ Мероприятия по подобряване чистотата на градската среда и др.
- ❖ Съвместна работа с частно практикуващи ветеринарни лекари, при изявено желание от тяхна страна.

V. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на програмата

- ❖ Бюджет на община Правец, съгласно чл. 40, ал. 1 от Закона за защита на животните
- ❖ Постъпления от такси по чл. 175 от ЗВМД и чл.116 от ЗМДТ
- ❖ Дарения
- ❖ Средства предвидени от Министерския съвет, съгласно § 7 от ПЗР на ЗЗЖ.

2. Човешки ресурс

- ❖ Служители на общината - за регистрация на домашните кучета и участие в екипи за действие
- ❖ Служители на РУП – при необходимост от съдействие при организацията и провеждане на мероприятията
- ❖ Служители, доброволци и сътрудници на ОЗЖ
- ❖ Служители на РВМС за регистрация на кучетата и за провеждане на проверки по дейностите на Програмата.
- ❖ Частни ветеринарни лекари, при желание от тяхна страна.
- ❖ Доброволци-граждани.

3. Време за изпълнение

- ❖ Съгласно §17 от Преходни и заключителни разпоредби ЗИД на ЗЗЖ период за работа по Програмата е до 31 декември 2015 г.

VI. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките

- Повишаване на безопасността на селищната среда и намаляване на социалното напрежение
- Регистрацията, събираемостта на таксите за домашните кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на нежелани животни от дома към улицата
- Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни

- Мониторинг на популацията от безстопанствени кучета

2. Количествени подобрения

- Поетапно намаляване на популацията на безстопанствените кучета
- Повишаване постъпленията от такса домашно куче, съгласно чл. 175 от ЗВМД
- Увеличаване броя на регистрираните кучета

3. Критерии за следене на изпълнението на програмата

- Брой на регистрирани домашни кучета
- Брой на кастрирани домашни кучета
- Брой на обработените безстопанствени кучета
- Брой на кастрираните кучета, живеещи на открито – по строежи, вили, паркинги и др.

4. Кметът на общината ежегодно внася отчет за изпълнението на Програмата пред генералния директор на Националната ветеринарномедицинска служба, съгласно чл. 40, ал.2 от ЗЗЖ.

VII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност
3. Международна практика
4. Становище на световната здравна организация
5. Европейската конвенция за защита на животните

Програмата влиза в сила след приемането ѝ от Общински съвет и продължава до трайното намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Правец.